

Προσπερνάει βιαστικά μια παρέα νεαρών και νομίζει ότι τους ακούει να γελούν εις βάρος του αλλά δεν είναι σίγουρος, δεν κοιτάζει προς το μέρος τους. Έμαθε πια να κατεβάζει τα μάτια, ξέρει ότι η ευθύτητα στο βλέμμα θεωρείται δείγμα αγένειας, μα το κυριότερο, πως τρομάζει και προκαλεί. Όταν κινείται σε δημόσιο χώρο προσπαθεί να κάνει τις δουλειές του δίχως να έρχεται σε οπτική επαφή με κανέναν. Στο λεωφορείο, στο εργοτάξιο, στο σουπερμαρκετ, προσέχει να μην πιάνει πολύ χώρο, δεν θέλει να αγγίξει κάποιον τυχαία. Όταν βρίσκεται με τους συμπατριώτες του τα βράδια στο μπαρ, νιώθει σιγά σιγά το σώμα του ν' απλώνεται, να χαλαρώνει, και ξέρει ότι καταλαμβάνει περισσότερο χώρο, ότι αρχίζει ν' αναπνέει πιο ελεύθερα. Η γλώσσα ακόμα τον δυσκολεύει γι' αυτό εκτός δουλειάς προτιμάει τους δικούς του, αποφεύγει τους ντόπιους, παρόλο που οι γυναίκες του αρέσουν πολύ και συχνά έχει την εντύπωση πως του χαμογελούν. Τις προάλλες ξύρισε το μούσι του κι έκοψε κι άλλο τα μαλλιά, δεν θέλει να τον περνούν για Άραβα. Ό,τι και να λένε έχουν πρόβλημα με τους Μουσουλμάνους, τους αποφεύγουν, όχι από μίσος, αλλά από φόβο. Την ημέρα της εθνικής επετείου σκέφτηκε να βάλει σημαϊάκι της πατρίδας του δίπλα σε αυτό της χώρας που τον φιλοξενεί κι ανεμίζει μόνιμα στο μπαλκόνι του. Στο τέλος δεν το τόλμησε, φοβήθηκε ότι η πράξη του θα θεωρηθεί προκλητική όχι από τους ντόπιους - άλλωστε ζούσε υποτίθεται σε χώρα πολιτισμένη, και παραδοσιακά ανοιχτή στους ξένους - μα από αντίπαλες ομάδες ματαναστών ή από κανέναν παρανοϊκό. Πριν από ένα χρόνο, ένας μανιακός σε κοντινό σταθμό του Μετρό μαχαίρωνε σκουρόχρωμους μετανάστες, κι αυτός φοβάται αφού στη γειτονιά του οι περισσότεροι είναι ξένοι.

Στο τηλέφωνο η μάνα του κλαίει κι ο πατέρας του επαναλαμβάνει πόσο τυχερός είναι που βρίσκεται μακριά. Τα νέα από την πατρίδα του ήταν και είναι άσχημα, στις ειδήσεις εξακολουθεί να είναι πρώτο θέμα. Το πιο θυσάρεστο είναι πως μαθαίνει για διαρκή άνοδο φασιστικών ομάδων που κυνηγούν τους μετανάστες. Ο πατέρας του λέει θα τους ψηφίσει να ξεβρομίσει ο τόπος από όλον αυτό το συρφετό ώστε να γυρίσει το παιδί του και να βρει δουλειά. Βαρέθηκε να του εξηγεί ότι ο λόγος που ξενιτεύεται ένας μηχανικός είναι η διαφθορά, η αναξιοκρατία κι η κατεστραμμένη οικονομία. Ξέχασε να τον ρωτήσει πώς θα ένιωθε αν γνώριζε ότι στη χώρα που ζει τώρα υπήρχαν ακροδεξιές ομάδες που επιτίθενται στους μετανάστες.

Η υπερηφάνεια που νιώθει όταν καταλαβαίνει - παρακολουθώντας τηλεόραση και διαβάζοντας εφημερίδες - πόσες ιδέες είναι κληρονομιά του πολιτισμού του γίνεται αμηχανία όταν του κάνουν μαθήματα δικαιοσύνης, πολιτικής ή οικονομίας, όταν τον συμβουλεύουν με ποιο τρόπο να ξεπεράσει η χώρα του τα προβλήματά της. Ένας κόμπος ανεβαίνει στο λαιμό του, κάτι ανάμεσα σε θυμό και ντροπή, κάθε φορά που στη κουβέντα τους χρησιμοποιούν όρους που δανείστηκαν από τη δική του γλώσσα, λέξεις όπως *ekonomi*, *kris*, *Europa*, *historia*, για να του κάνουν υποδείξεις. "Υπομονή", επαναλαμβάνει στον εαυτό του. "Δεν το κάνουν επίτηδες. Υπομονή..." Δεν είναι εύκολο να είσαι Έλληνας ματανάστης στη Σουηδία.

[άρθρο της Εύας Στάμου δημοσιευμένο στο protagon.gr στις 22/5/2012 (ελαφρώς διασκευασμένο)]